

Viite

Asia

Presidentin hallinnon tarkastusyksikön raportti metsähallinnosta

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-10

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; VM; YM; YM/ALO; YM/KVY

Presidentin hallinnon tarkastustoiminnan päähallinto julkaisi 20.08.2002 raportin metsähallinnon tarkastuksesta. Tätä raporttia voitaneen pitää metsähallintoa koskevan tarkastustoiminnan virallisena yhteenvetona.

Raportissa tuodaan suoraan esille jo monissa yhteyksissä aikaisemmin kuvatut epäkohdat. Uutta on arvostelun jyrkkyys ja se, että arvostelu koskee federaation metsähallintoa kokonaisuutena. Arvostelu kohdistuu ehkä liikaa pelkästään luonnonvaraministeriöön joissakin sellaisissa asioissa, jotka eivät ole pelkästään sen päätettävissä.

Vedomosti-sanomalehti arvioi tarkastusraportin aiheuttavan uuden vaiheen kamppailussa vallasta metsien suhteen ja viittaa siihen, että luonnonvaraministeri V. Artjuhovin asema saattaa horjua.

Lähtökohta

Tämän vuoden alkupuolelta lähtien valtiontalouden tarkastusvirasto on julkistanut tietoja metsähallinnon tarkastuksista. Viimeksi 19.07.2002 tarkastusvirasto kiinnitti huomiota siihen, että valtion metsätulot ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna sen takia, että budjettilain muutoksen takia vain asetuksen mukainen minimikantoraha kohdennetaan alueiden budjetteihin ja tästä syystä yhä useammat alueet soveltavat minimitasoa eivätkä pyri nostamaan kantohintaa. Tarkastusvirasto arvosteli myös sitä, että leshoosien toiminta-ajatusta ei ole päätetty vaan ne edelleen hoitavat sekä hallintoa että taloustoimintaa. Luonnonvaraministeriön oma tarkastustoiminta on ollut vilkasta keväästä lähtien. Myös presidentin hallinnon tarkastusyksikkö on julkistanut aikaisemmin metsähallintoa koskevia tietoja.

Presidentin hallinnon tarkastustoiminnan päähallinto julkaisi 20.08.2002 raportin metsähallinnon tarkastuksesta. Tätä raporttia voitaneen pitää metsähallintoa koskevan tarkastustoiminnan virallisena yhteenvetona. Seuraavassa esitetään lyhenneltynä pääkohtia raportista.

Presidentin hallinnon tarkastustoiminnan päähallinnon raportti

Suoritetun metsähallinnon tarkastuksen perusteella voidaan todeta, että metsälakia ja muita metsätaloutta sääteleviä normeja ei panna toimeen asianmukaisella tavalla.

Metsähallinnon juridisen ja taloudellisen itsenäisyyden poistaminen (vuonna 2000) vaikutti haitallisesti metsähallintoon. Luonnonvaraministeriö ei kiinnitä riittävästi huomiota metsäkompleksin kehittämiseen markkinatalouden toimintaympäristön edellyttämällä tavalla.

Venäjän runsaita metsävaroja ei käytetä rationaalisesti. Metsäteollisuuden tuotanto on laskenut ja Venäjän osuus maailman metsäteollisuudesta on hyvin pieni.

Luonnonvaraministeriö ei ole ryhtynyt riittäviin toimiin hakkuiden lisäämiseksi. Kestävästä hakkuusuunnitteesta käytetään vain osa. Tästä aiheutuu suuria tulojen menetyksiä. Tilanne on huonoin Altain ja Tuvan tasavalloissa, Krasnojarskin piirissä sekä Novosibirskin, Omskin, Tomskin ja Chitan alueilla.

Vuokrattujen metsien 120 milj. m³:n vuotuisesta hakkuusuunnitteesta jää käyttämättä 53 milj. m³. Luonnonvaraministeriö ja sen aluehallinto eivät toimi riittävän tehokkaasti kantohintojen korottamiseksi. Ne sallivat viivyttelyä vuokrien maksussa. Vuoden 2001 vuokria jäi rästiin 771 milj. ruplaa. Tässä suhteessa tilanne on huono Karjalan ja Komin tasavalloissa, Krasnojarskin ja Primorjen piireissä sekä Arkangelin, Irkutskin, Permin, Tjumenin ja eräillä muilla alueilla. Subjektien hallinto ja metsähallinto eivät käytä tarpeeksi huutokauppojen antamaa mahdollisuutta metsätulojen lisäämiseen. Huutokaupalla myydyin puun osuus on jopa vähentynyt.

Metsävarannon vuokraus on toteutettu huonosti. Tarjousmenettelyä käytetään epätasaisesti. Yli 80 % vuokraohteista on luovutettu hallinnollisella päätöksellä käyttäen minimihintoja. Yli 70 % kohteista on vuokrattu lyhytaikaisella sopimuksella, mikä ei anna metsänkäyttäjälle mahdollisuutta pitkäjänteiseen toimintaan. Toiminta keskittyy puunkorjuuseen minimikustannuksilla. Tämä vaarantaa kestävyyden. Metsälain mukaan vuokraajien tulee laatia puunkorjuun suunnitelmat (plan rubok) ja muut tarvittavat suunnitelmat. Kaikkiaan Venäjällä vain 15 % vuokraajista toteutti nämä velvoitteet. Hakkuualueille jää paljon korjattavaa puustoa pystyyn sekä valmista puutavaraa.

Talousministeriö ja luonnonvaraministeriö aluehallintoineen eivät ole vaikuttaneet riittävän tehokkaasti siihen, että subjektien budjeteista rahoitettaisiin metsähallintoa ja metsänhoitoa kuten metsälaki edellyttää.

Luonnonvaraministeriön metsähallinnon päätehtävä on metsävarojen suojeleminen ja tuottokyvyn ylläpito. Leshoosit ovat liiaksi painottaneet toimintaansa puunkorjuuseen, mistä päätehtävä on kärsinyt.

Monilla alueilla metsätalouden suunnittelun taso on laskenut. Suunnitelmat eivät aina ole metsälain vaatimusten mukaisia. Luonnonvaraministeriö ei ole riittävästi valvonut alaa koskevien federaation tavoiteohjelmien toteutusta. Metsäpalojen torjunnassa on puutteita. Luvaton metsänkäyttö on lisääntynyt.

Metsäteollisuuden ulkomaankauppa painottuu liiaksi raakapuun vientiin. Vientiä harjoittavat yritykset rikkovat usein tullimääräyksiä ja valuutan vientiä koskevia määräyksiä. Tästä aiheutuu valtiolle suuria tulon menetyksiä. Vasta tämän tarkastusprosessin aikana subjektien syyttäjät ovat aktivoituneet rikkomusten käsittelyssä.

Metsälain monet kohdat eivät mahdollista rationaalista kestävää metsän käyttöä ja tulojen saamista valtiolle. Luonnonvaraministeriö ei ole tehnyt hallitukselle tarpeellisia esityksiä lainsäädännön kehittämiseksi.

Tarkastuksen tulokset on esitelty presidentti **Putinille** sekä hallitukselle. Pääministeri **Kasjanov** on määrännyt taloudellisen kehityksen ja kaupan ministeriön analysoimaan metsävarannon käyttöä sekä luonnonvaraministeriön välittömästi ryhtymään toimiin epäkohtien poistamiseksi.

Luonnonvaraministeriön tulee esittää 4. vuosineljänneksen aikana täsmennetty metsästrategia hallitukseen kesäkuussa päättämien periaatteiden mukaan.

Arviointia

Vedomosti arvioi 21.08.2002 presidentin hallinnon tarkastusyksikön raporttia. Lehti katsoo, että luonnonvaraministeriön toimintaa arvosteltiin hyvin ankarasti. Luonnonvaraministeriö ei ainakaan välittömästi ole reagoinut tarkastusraporttiin. Metsäasioista vastaava varaministeri **V. Roschupkin** oli ilmoittanut ministeriön tiedotusyksikön kautta Vedomostille, että ministeriö ottaa tarkastusraportin sanoman huomioon metsästrategian valmistelussa. Metsästrategia tulee esitellä hallitukselle 01.10.2002 mennessä. Presidentin hallinnon edustaja oli arvioinut lehdelle, että organisaatio koskevia johtopäätöksiä ei tule tehdä raportin pohjalta. Eräs metsäteollisuusyrityksen johtaja oli sitä mieltä, että luonnonvaraministeri **V. Artjuhovin** asema horjuu. Lehden artikkelin kuvan alla olevassa tekstissä todetaan: "Presidentin tarkastajat ovat sitä mieltä, että ministeri Artjuhov on syyllinen Venäjän metsien kurjuuteen." Lehti referoi edelleen Kremlille läheistä lähdeä seuraavasti: "Ministeriö ei selviä tehtävistään. Sen esityksille ei löydy myönteistä ymmärrystä edes hallituksessa." Lehti arvioi tarkastusraportin aiheuttavan uuden vaiheen kamppailussa vallasta metsien suhteen.

Tarkastusraportissa tuodaan suoraan esille jo monissa yhteyksissä aikaisemmin kuvatut epäkohdat. Utta on arvostelun jyrkkyys ja se, että arvostelu koskee federaation metsähallintoa kokonaisuutena. Mielestäni arvostelu kohdistuu liikaa pelkästään luonnonvaraministeriöön joissakin sellaisissa asioissa, jotka eivät ole pelkästään sen päätettävissä.

Vedomostin viittaus luonnonvaraministeri V. Artjuhovin aseman mahdolliseen horjumiseen on mielenkiintoinen, kun samanaikaisesti on kuultu muista lähteistä, että metsäasioista vastaava varaministeri on ehkä vaihtumassa lähiaikoina.

Presidentin hallinnon tarkastusyksikön tiivistelmä raportista julkaistiin luonnonvaraministeriön internet-sivuilla 23.08.2002 ilman kommentteja.

LIITTEET -